

В.Стус «Коли дме вітер змін, став не стіни, а вітрила»

Інноваційний підхід у навчанні

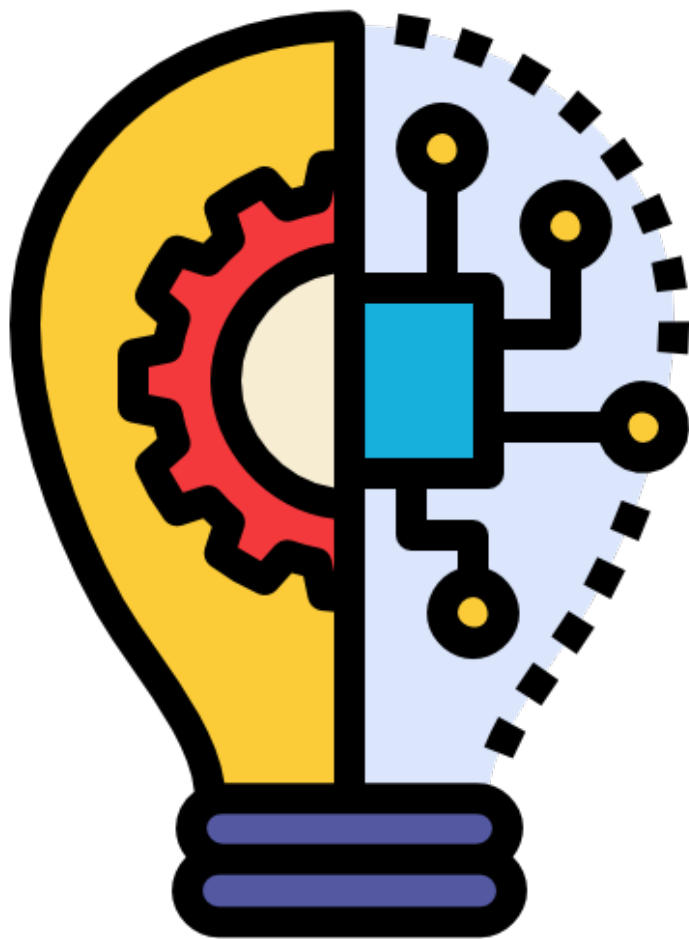
**Як поєднати теорію з практикою?
Знання з компетенціями?
Як підготувати дитину до самостійного життя в соціумі?**

**Підготувала:
вчитель початкових класів
Костянтинівського ЗЗСО I-III ступенів № 5
Гуца Лариса Петрівна**

Закон України «Про освіту»

«Метою повної загальної середньої освіти є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності».

Вікові особливості молодших школярів

регуляція поведінки

Важливим новоутвореннями в молодшому шкільному віці є якісно новий рівень розвитку довільної регуляції поведінки; рефлексія, аналіз, внутрішній план дій; розвиток нового пізнавального ставлення до дійсності; орієнтація на групу однолітків.

Цей вік є сприятливим для формування мотивів учіння, розвитку стійких пізнавальних потреб; розвитку продуктивних прийомів і навичок навчальної діяльності; розкриття індивідуальних особливостей і здібностей; розвитку навичок самоконтролю, самоорганізації та саморегуляції; становлення адекватної самооцінки; розвитку критичності в ставленні до себе та оточуючих; засвоєння соціальних норм, розвитку навичок спілкування з однолітками, встановлення тісних дружніх контактів.

Виклики ХХІ століття

Нова епоха занурює нас у величезне конкурентне середовище. Безперервна освіта перетворюється в життєву необхідність. Тому головним завданням сьогодні є навчити учнів мислити критично. Отримуючи нову інформацію, учні повинні навчитися розглядати її з різних точок зору, робити висновки щодо її точності та цінності. Все це забезпечує технологія інтерактивного навчання. Відмінна риса інтерактивного навчання — це організація навчального процесу, яка унеможлиблює відмову учня від участі в процесі пізнання. Діти сьогодні прагнуть:

- 1) Свободи, поваги, справедливості.**
- 2) Самостійного пошуку рішень.**
- 3) Творчості (змінювати себе і світ).**
- 4) Партнерської взаємодії зі старшим поколінням.**

Сучасні інтерактивні підходи

1. Творчі завдання.

2. Робота в малих групах.

3. Навчальні ігри (рольові, імітаційні, ділові).

4. Позакласні методи (змагання, інтерв'ю, спектаклі, фільми, виставки).

5. Використання суспільних ресурсів (екскурсії, запрошення фахівців)

6. Тестування.

7. Розминки.

8. Зворотний зв'язок.

9. Дистанційне навчання.

10. Розв'язання проблем («Дерево рішень», «Мозковий штурм», «Аналіз казусів»).

11. Тренінги.

12. Вивчення та закріплення нового матеріалу (інтерактивна лекція, робота з наочними посібниками, мозаїка, використання запитань, саркастичний діалог, «Учень в ролі викладача», «кожен навчає кожного»)

Принципи інтерактивного навчання

Інтерактивне навчання — це навчання, побудоване на активній взаємодії викладача та учнів.

Принцип активності	Долучайте усіх учасників до активного спілкування, обговорення і вирішення задач
Принцип зворотного зв'язку	Заохочуйте обговорювати висловлені аргументи чи заперечення
Принцип експерименту	Спонукайте шукати нові шляхи вирішення поставлених задач
Принцип довіри	Розвінчуйте стереотип суворого вчителя та пасивного учня, який сприймає готову інформацію
Принцип рівності поглядів	Не нав'язуйте власну позицію, а лише висловлюйте свою думку нарівні з іншими учасниками навчального процесу

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНОГО ПІДХОДУ ДО НАВЧАННЯ УЧНІВ У НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

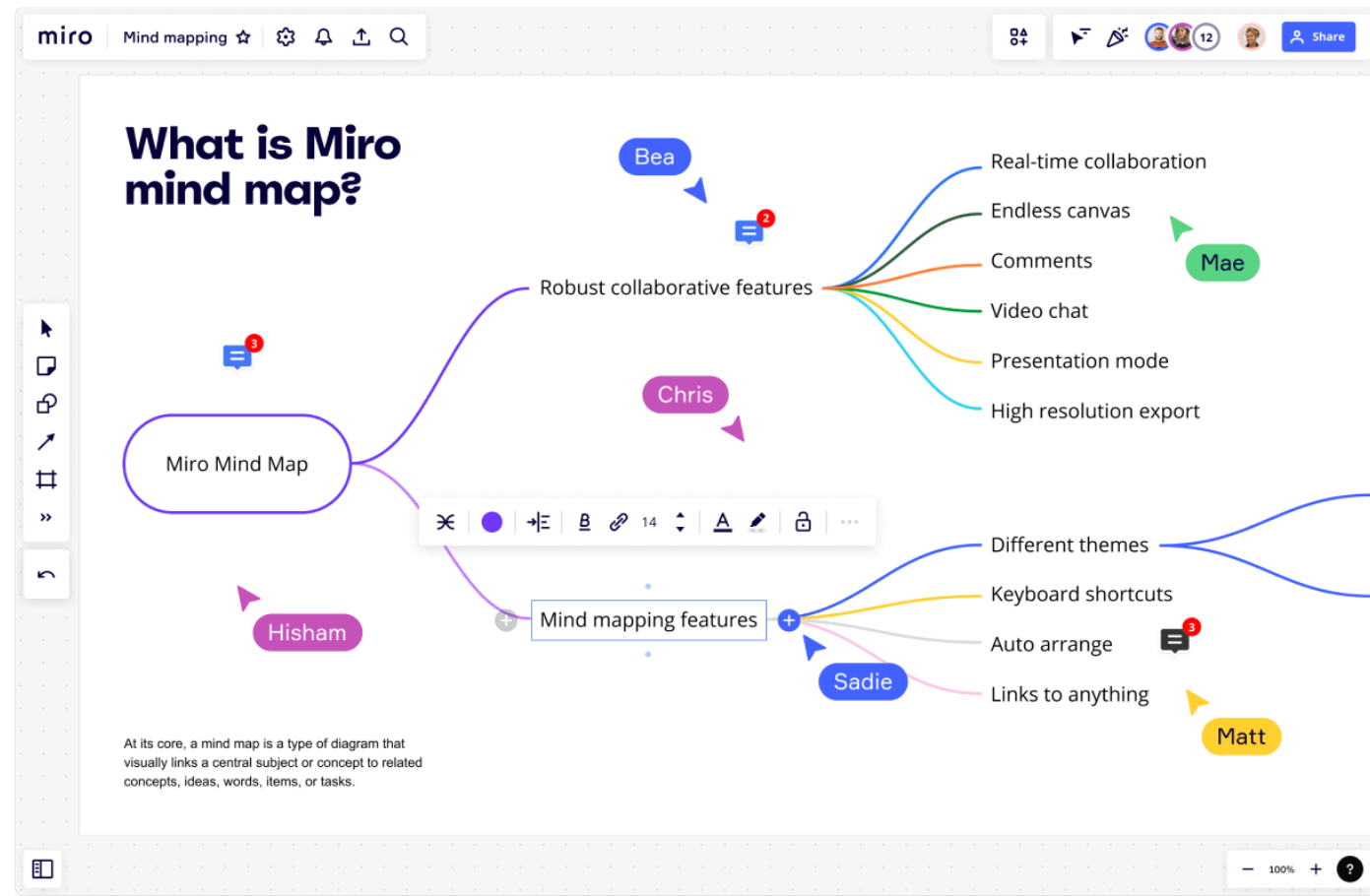
Інтелект-карти як інтерактивна технологія навчання молодших школярів

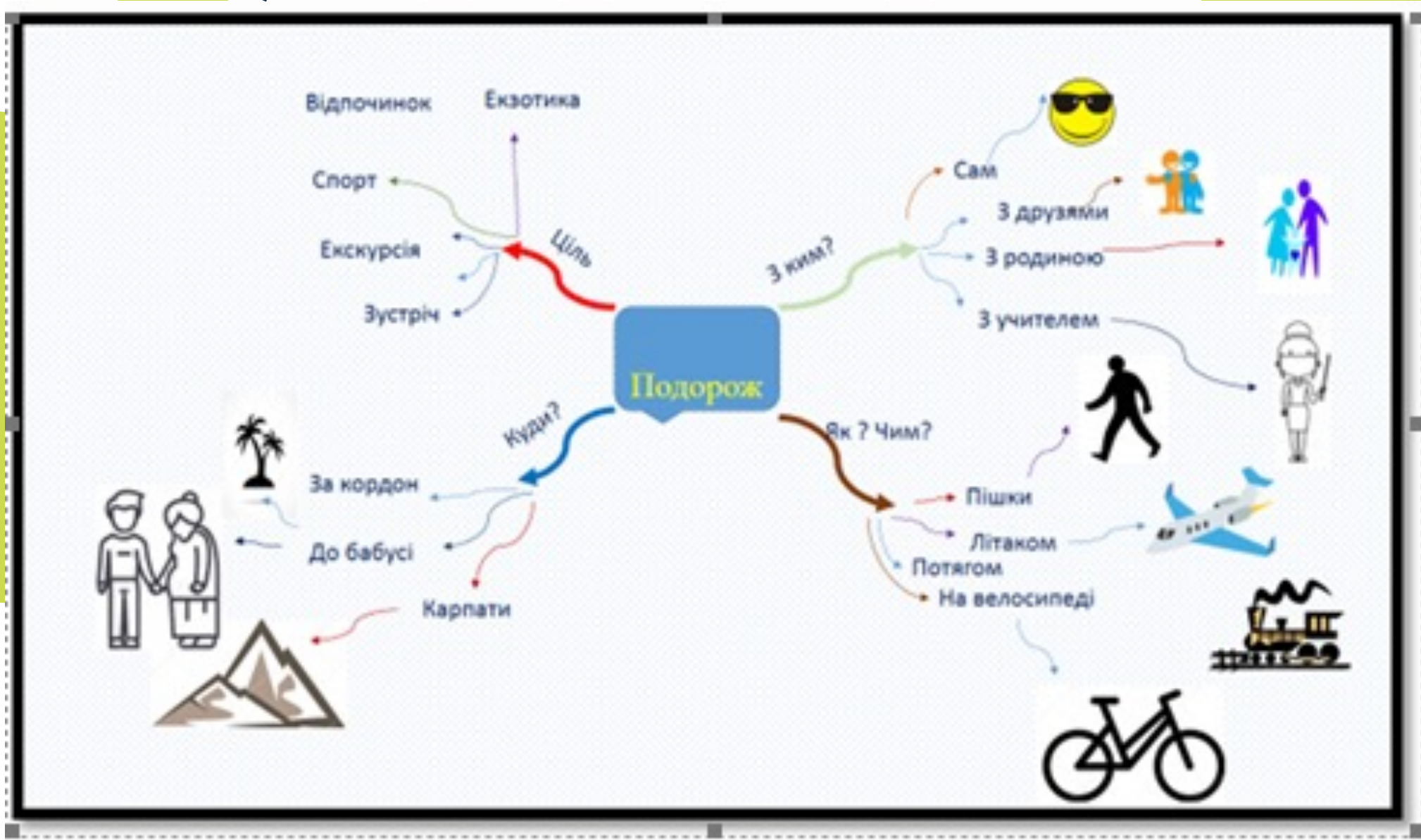
Правила створення Інтелект-карт:

- Кладемо аркуш паперу, кольорові олівці, фломастери.
- У центрі картинкою або одним-двома словами позначаємо основне поняття. Обводимо це поняття в рамку.
- Від центру об'єкта малюємо кольоровим олівцем гілки - основні властивості, асоціації про поняття.
- Для кращого запам'ятовування і засвоєння бажано використовувати малюнки, картинки, асоціації.
- Від кожної гілки малюємо кілька більш тонких гілочок - розвиток асоціацій, уточнення понять, деталізація властивостей, конкретизація напрямів.

Значення Інтелект-карт:

- процес навчання стає значущим і незабутнім;
- заощаджується час;
- конкретизуються поняття та візуалізуються думки;
- стимулюється робота мозку на краще запам'ятовування;
- з'являється можливість до співпраці.

«Дерево рішень»

«Дерево передбачень»

Метод дерева рішень - це один із різновидів кластерів для аналізу великої кількості даних.

Правила побудови :

Пропонується таблиця з трьох частин:

- ✓ Варіанти
- ✓ Аргументи та переваги
- ✓ Недоліки та проблеми

Вчитель називає момент дії.

Учень визначає реальні/неможливі варіанти цієї дії.

Сторітелінг - мистецтво розповідати історії

Структура сторітелінгу

Вступ

Жив був _____. (Де? Коли? Скільки часу? З ким?)

Зав'язка

Одного разу _____. (Що раптом трапилося? Приїхав друг, прийшла звістка...)

Розвиток подій

Перерахуйте події, які будуть описані. Як змінювався герой впродовж історії?

Кульмінація

Яка подія стала «вирішальною» для героя?

Розв'язка

Чим все завершилося? Як змінився герой, що він зрозумів?

Висновок

Чому нас вчить ця історія? Мораль, теорія, визначення тощо.

Метод «Шість капелюхів мислення»

Білий капелюх. Відповідає за збір і озвучування достовірної інформації по заданій проблемі.

Жовтий капелюх - це позитивні сторони розглянутого питання, дослідження можливих успіхів, пошук переваг та оптимістичний прогноз події/ідеї/ситуації, яка розглядається.

Чорний капелюх - символ критики. Учасники висловлюють критичні зауваження на висунуті гіпотези, оцінюють ситуацію з точки зору наявності недоліків.

Червоний капелюх - учасники висловлюють емоції та почуття з приводу озвученої інформації або проблеми в цілому.

Зелений капелюх – символ творчості. Діти пропонують різні ідеї з приводу того, як вийти з певної ситуації, змінити хід подій, виконують творчі завдання з даної теми тощо.

Синій капелюх – організаторський (спостереження за процесом дискусії або диспуту).

Лепбук - інтерактивна тематична добірка у вигляді спеціальної папки з віконцями, дверцятами і рухливими деталями. Цими мобільними елементами дитина може маніпулювати самостійно. Тим самим відбувається заучування або повторення пройденого матеріалу в ігровій формі.

Лепбук

розвиває творчі здібності;

допомагає систематизувати і краще зрозуміти новий матеріал;

дозволяє вибрати завдання різної складності і врахувати всі особливості групи;

прищеплює самостійність і вчить раціонально розпоряджатися своїм часом;

забезпечує спільну діяльність дитини і дорослих.

Технологія

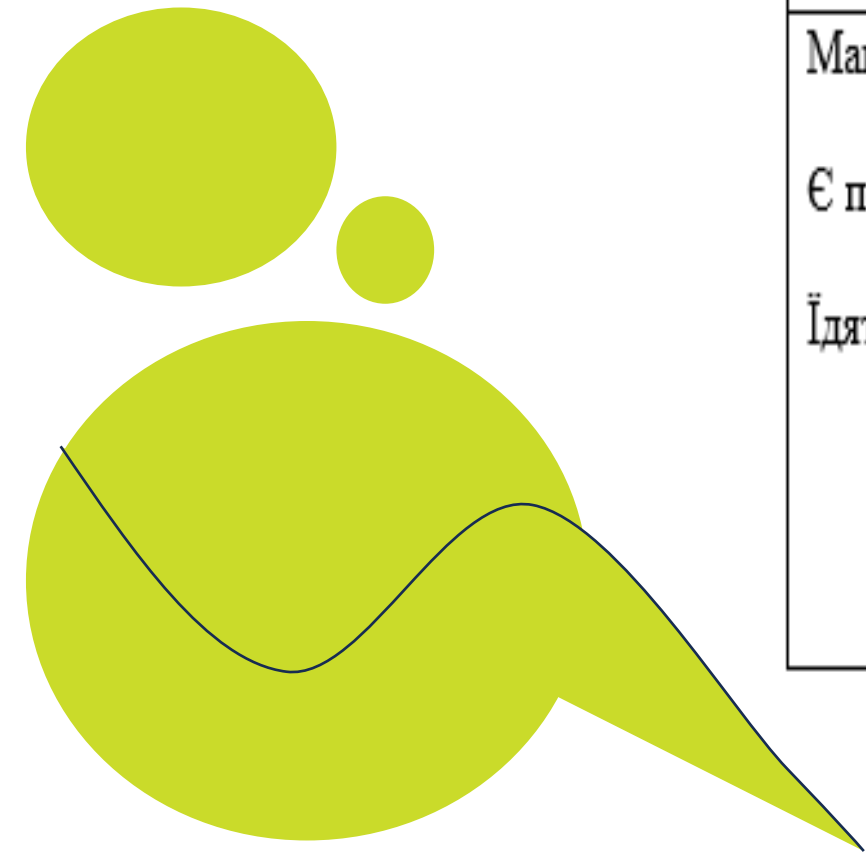

«Входження в картину»

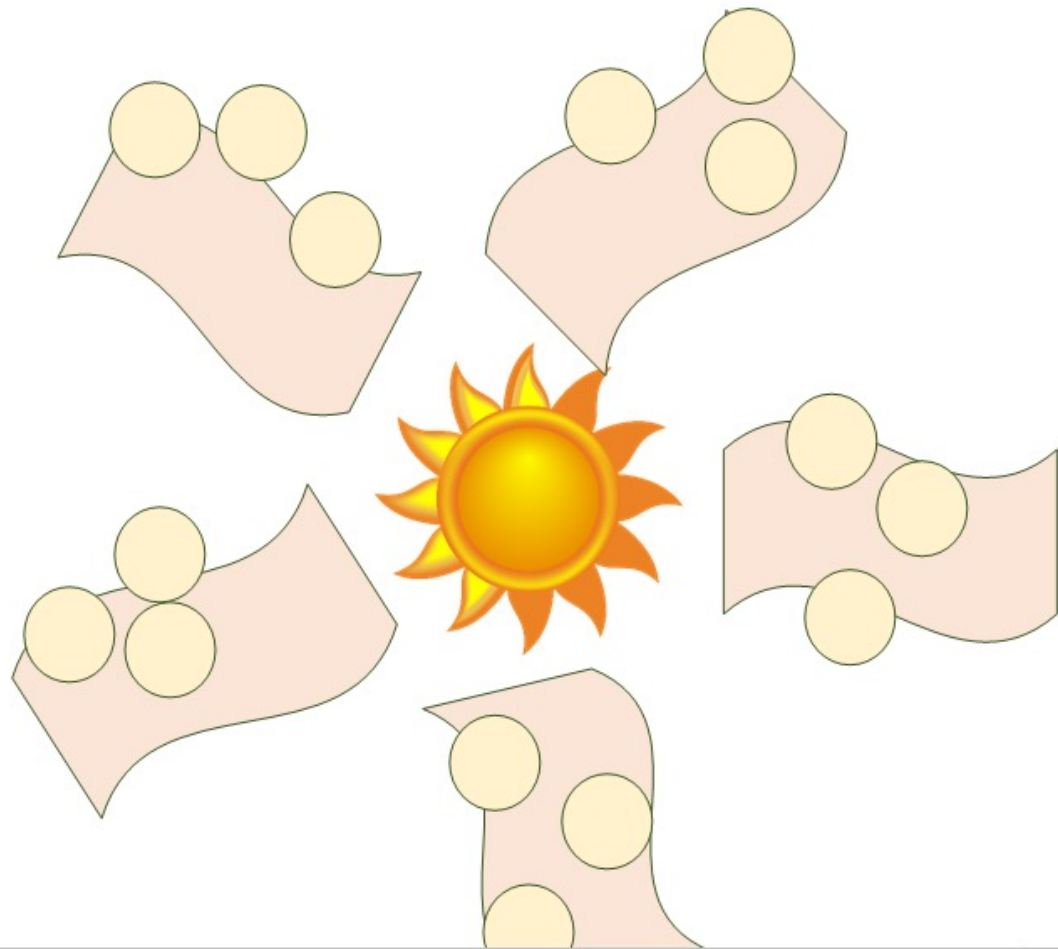
- Погляньте на світлинку.
- Уявіть, що ви знаходитесь прямо на кузові трактора (на полі чи в кабіні..)
- Вдихніть глибоко. Який запах можна відчутти. (Мокрої соломи, свіжого повітря, дощу, тракторного масла..)
- До чого можна доторкнутися? Яке воно на дотик? (Холодне, мокре, м'яке, колюче..)
- Прислухайтеся уважно, що можна почути? (Деренчання трактора, хекання пса, брязкіт металу..)
- Погляньте навкруги, яка пора року, погода? Що свідчить про це?

Прийом «Знаю - хочу дізнатися - дізнався»

Знаю	Хочу дізнатися	Дізнався
<p>Мають пір'я.</p> <p>Є перелітні, є осілі.</p> <p>Їдять зерно, комах.</p>	<p>Як птахи в'ють гнізда?</p> <p>Коли?</p> <p>Чому всі гнізда різні?</p> <p>На кого полюють хижі птахи?</p>	<p>Гнізда птахи в'ють навесні.</p> <p>Використовують гілочки, пір'я, глину, ґрунт, власну слину.</p> <p>Хижі птахи полюють на свійську птицю, голубів, мисливських птахів і дрібних звірів</p>

Інтерактивний прийом-організатор для написання творів - описів «Сонце»

- Напишіть тему або заголовок в центрі.
- Запишіть у «промінцях» (блоках) питання, які хочете або можете розкрити в творі (перше знайомство, характер, зовнішність, дії, емоції).
- По кожному з блоків, запишіть два-три слова-описи або намалюйте піктограми.
- Використовуючи карту, розкажіть вголос, що вийшло. Напишіть твір.
- Не забувайте, що кожен блок - новий абзац.

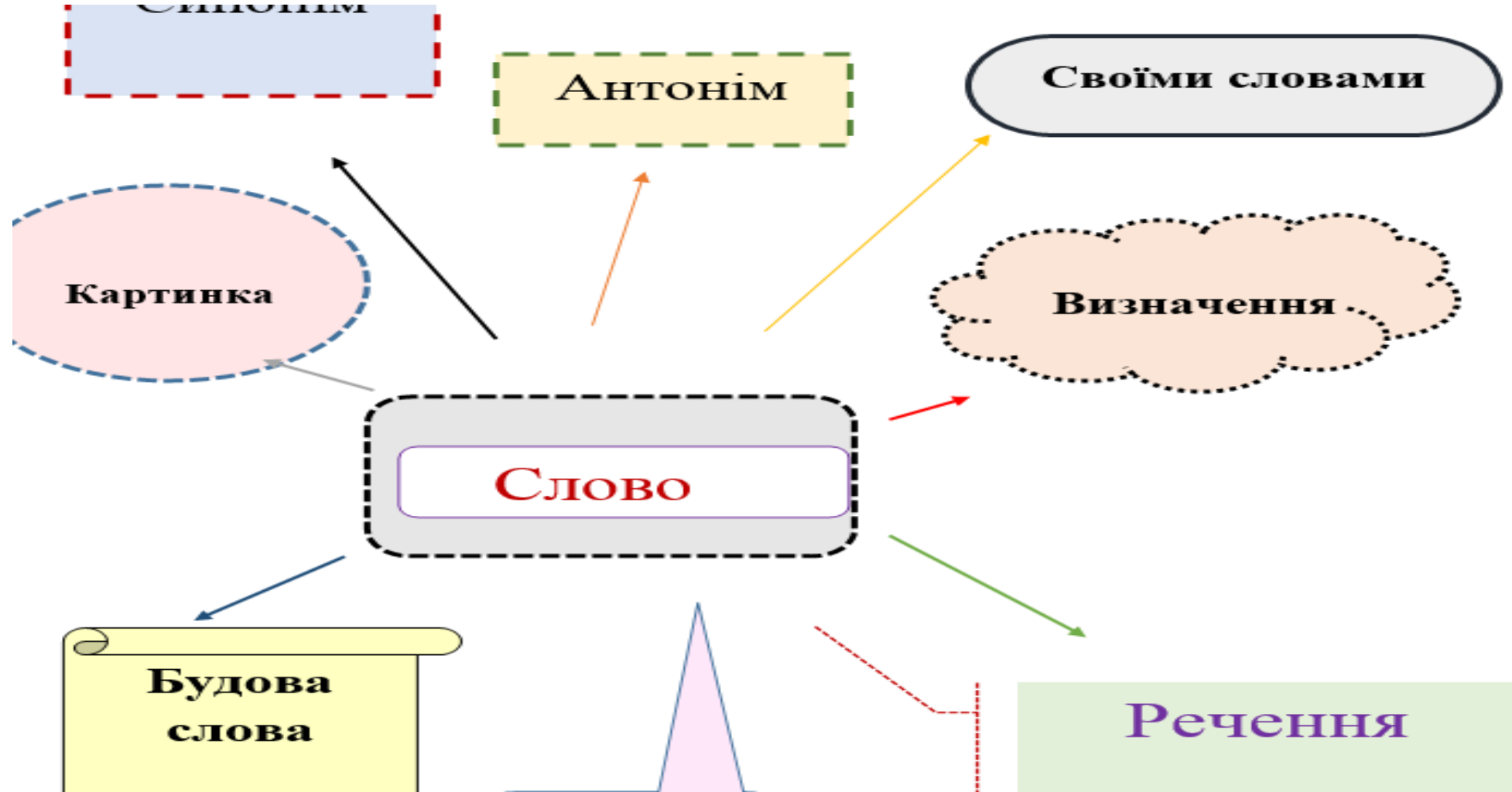
Інтерактивна технологія «Фішбоун»

Після аналізу інформації за темою (з текстових матеріалів, фільмів тощо) учні виділяють причини та аргументи, що їх підтверджують.

- «Риб'ячий скелет» включає 4 блоки інформації:
- голова – проблемна ситуація чи запитання;
- верхні кістки скелету – ключові причини, що зумовили виникнення певної події чи явища, яке аналізується;
- нижні кістки скелету – факти, що підтверджують наявність зазначених причин;
- хвіст – відповідь на поставлене запитання, висновки та узагальнення.
- Учні пропонується інформація (текст, відеофільм, лекція) проблемного змісту й схема Fishbone для систематизації цього матеріалу. На верхній «кісточці» записується формулювання проблеми, а на нижній – факти, які підтверджують, що така проблема існує.

Графічний організатор для роботи зі словом або словникової роботи

Рафт

Роль (хто пише)	Аудиторія (хто отримує)	Формат (у якій формі)	Тема (про що це)
<i>Хто може написати дану тему (обирання ролі).</i>	<i>Для кого може бути написано текст? (передбачувана аудиторія)</i>	<i>У якій формі може бути написано текст? (вибір жанру)</i>	<i>Про що текст? (визначення тематики, які основні ідеї будуть розкриті)</i>

Мета стратегії «РАФТ»: при створенні тексту навчити учня критично осмислювати інформацію, її інтерпретувати, розуміти зміст, адресну спрямованість, ціль інформування.

Головна ідея стратегії «РАФТ» полягає в тому, що учень обирає собі роль, тобто пише текст не від свого імені. Для невпевнених у собі дітей це є своєрідним спасінням, бо зникає страх самотійного висловлювання.

Проектна діяльність

Атлас, карта, відеофільм, виставка, газета, журнал, законопроект, система шкільного самоврядування, довідник, діюча форма гри, колекція, костюм, модель, музичний твір, навчальний посібник, екскурсія, мультимедійний продукт, оформлення кабінету, постановка, свято, прогноз

ставить за мету інтегрувати знання з різних предметів для подолання означеної проблеми.

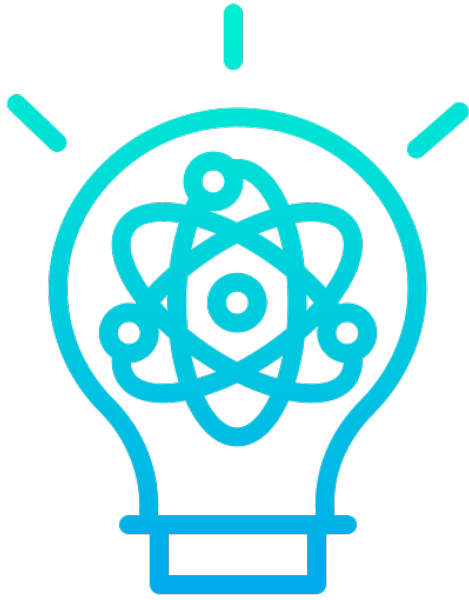
Такий формат навчання передбачає залучення учнів до систематизації та набування знань, створення власних продуктів. Він розвиває навички критичного мислення, співпраці, спілкування, міркування, синтезу та стійкості в умовах обмеженого часу та визначеної мети.

T-схема

Інтернет - найбільша комп'ютерна мережа, яка допомагає з'єднати найвіддаленіші нашої країни України, навіть цілої планети

Заповнення T-схеми про переваги і недоліки Інтернету.

ПРИКЛАД ТАБЛИЦІ

Переваги	Недоліки
1. Пошук інформації.	1. Незавжди достовірна інформація.
2. Знайомства.	2. Є ризик крадіжки особистих даних.
3. Спілкування.	3. Розсилання вірусів.
4. Листування.	4. Шкода здоров'ю.
5. Навчання.	5. Залежність від інтернету.
6. Покупка товарів.	

Мнемотехніка

- Мнемотехніка - техніка запам'ятовування, сукупність прийомів і способів, що полегшують запам'ятовування шляхом утворення штучних асоціацій за допомогою візуальних зображень.
- Метод вирішує наступні завдання:
- розширюються творчі можливості дитини, завдяки гармонійній роботі лівої (логіка) і правої (творчість) півкулі головного мозку;
- формується вміння ефективно і самостійно вчитися; підвищується самооцінка дитини завдяки результативності у навчанні;
- зменшуються стреси від навчання;
- збільшується навчальна мотивація, а з нею успіхи;
- звільняється час від зазубрювання для продуктивної та творчої роботи;
- розвиток образної пам'яті допомагає сприймати навколишній світ у всій красі;
- набагато збільшується творчий потенціал;
- людина стає більш самостійною в інтелектуальній та практичній роботі, а це підвищує її адаптацію у соціумі.

подвір'я

Мар'яна

хлоп'ята м'яч

бур'ян

реп'яхи

черв'як

інтерв'ю

в'юн

комп'ютер

- За малюнками складіть і запишіть речення так, щоб утворився текст.

Хлоп'ята гралися у м'яча.

На подвір'я вийшла Мар'янка.

Хлоп'ята вдарили по м'ячу і він покотився у бур'ян.

Під реп'яхами лежав черв'як, в якого взяли інтерв'ю про в'юна, який жив у комп'ютері.

Поряд росли великі реп'яхи.

Хмара тегів

Хмара слів (хмара тегів, або зважений список) – це візуальне відтворення списку слів, категорій, міток чи ярликів на єдиному спільному зображенні. Залучення цього методу доречно на уроках з будь-якої навчальної дисципліни.

Можливості використання хмари слів

у навчанні пов'язані, наприклад, з тим, що:

- в хмару можна записати тему уроку, яку учні повинні визначити;
- можна запропонувати дітям прочитати в

«хмарі» головне питання, на яке необхідно знайти відповідь протягом уроку;

- скласти речення або розповідь, використовуючи якомога більше слів з хмари;
- створити словникову «хмару» на основі невеликих нещодавно вивчених навчальних текстів, і попросити учнів пригадати, про що були ці тексти, і в якому саме контексті використовувалися слова;

- показати «хмару», складену зі слів, узятих із незнайомого тексту, і попросити здогадатися про його зміст;
- перетворити нудний текст в цікаву головоломку;
- написати зашифровану листівку другові;
- зробити "хмарку" підказок до математичного (фізичного, географічного, біологічного, інформатичного, ...) диктантів, кросвордів тощо;
- повторити основні поняття теми, що вивчається.

Це тільки деякі варіанти використання "хмар тегів/слів". Кожен вчитель може додати до свого арсеналу вправ найрізноманітніші ідеї.

Ранкові зустрічі

Задачі ранкових зустрічей

Формують у дітей звичку піклуватися про інших.
Сприяють створенню живої, відкритої і дружньої атмосфери на весь день.
Сприяють виробленню правил.
Створюють індивідуальні та колективні можливості для участі у спільній роботі.
Переконують дітей у тому, що участь кожного з них у спільній роботі має велике значення.
Сприяють розвитку важливих академічних навичок: слуханню співрозмовника, мовленню, узагальненню отриманої інформації, прийняттю рішень, читанню, письму, правопису та математиці.

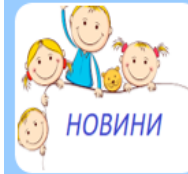
Привітання

Учні разом із вчителем розміщуються в колі. Усі діти вітаються, і це забезпечує розуміння, що вони є важливими членами групи. Всі звертаються один до одного на ім'я, що допомагає створити атмосферу дружби та приналежності до групи. Вітання створює спокійний і розважливий настрій для наступного елемента зустрічі.

Групове заняття

У класі створюється відчуття єдності, радості через виконання пісень, участь в іграх, коротких і швидких заняттях. Ігри та заняття, позбавлені елементів суперництва, кооперативні за суттю, враховують індивідуальний рівень розвитку певних навичок дітей. Такі групові заняття пов'язані з навчальною програмою чи темою, яка в цей час вивчається в класі.

Новини класу

Це коментування письмового оголошення, яке щодня вивішується на відповідному стенді чи дошці. Письмове оголошення налаштовує учнів на те, що має вивчатися цього дня, а також дає можливість обміркувати події та навчання попередніх днів.

Обмін інформацією

Учні висловлюють свої думки, обмінюються ідеями та пропонують важливі для них теми для обговорення. Діти мають змогу дізнатися щось один про одного. Обмін інформацією допомагає розвивати навички, які дають змогу навчатися впевнено говорити й слухати.

Щоденні новини містять

- Особливе вітання
- Календарну інформацію
- Повідомлення про поточну тему обговорення
- План роботи на день
- Спеціальні оголошення
- Інформація про конкретні обов'язки

Групові заняття передбачають

- Дію та рух
- Використання мовлення
- Отримання досвіду
- Застосування математичних дій
- Наукові експерименти
- Використання музики, пісень

Математика самостійно. Учитель самостійно визначає час, коли краще проводити цю діяльність. Важливим моментом є те, що учень самостійно вибирає математичні активності, з якими він має бажання працювати. Ця діяльність стосується занурення в кінестетичну практику і залучає дітей до математичних ігор, спонукає брати участь у діяльності й вирішенні проблем, використовуючи інструменти для лічби чи ігрові матеріали.

Математика з другом. Цей вид діяльності вводиться лише тоді, коли діти впевнено виконують інші види діяльності. Для цієї діяльності діти вже повинні вміти обирати партнера. Завдяки «Математиці разом з другом» діти вчаться комунікувати один з одним. У процесі цієї роботи учні працюють у парі, виконуючи різні завдання, які готує для них учитель, відпрацьовують математичні навички. Учитель має допомогти налагодити співпрацю між усіма учнями класу.

Математика письмово. У процесі цієї роботи учні відпрацьовують математичні навички написання цифр, числових рядів, розв'язування задач, рівнянь, обчислення прикладів, виконання нерівностей, перетворень, що передбачені навчальною програмою. Учитель готує необхідні завдання, які школярі мають виконувати впродовж відведеного часу. Цей вид роботи проходить під час уроку.

Щоденні 5

Учні:

- САМОСТІЙНО обирають книгу (текст) для читання.
- Читають впродовж визначеного часу.
- Виконують завдання для перевірки розуміння й усвідомлення прочитаного.

Робота зі словами. Функціонування «Стіни слів»- Розміщують незрозумілі або цікаві слова, що зустрілись під час читання для себе, читання з другом, письма для себе або слухання. Регулярно додають нові слова; Використовують ці слова у власному мовленні; З'ясовують значення незрозумілих слів; Знаходять цікавий матеріал про ці слова

Письмо для себе. Головна мета: навчити вільно висловлювати власні думки. Завдання вчителя: Створити ситуацію успіху; Добирати теми, цікаві для учнів; Власний записник або щоденник вражень: Особистий простір учня- Не перевіряється вчителем; Записи робляться щодня; Пишу або малюю;

Учитель:

- Готує матеріал для слухання (сюжетні твори, аудіозаписи).
- Готує завдання для роботи над усвідомленням почутого.
- Готує матеріали для роботи після слухання.

STEM-технології на уроках в початковій школі

Застосування STEM-технологій дає можливість для учня розвиватися як практичний науковець, який не просто отримує знання у школі, а й уміє використовувати їх у повсякденному житті, змінюючи довкілля на краще; як дослідник, який сприймає світ цілісно завдяки інтегрованому підходу до навчання, уміє правильно, а головне самостійно, робити спостереження, проводити досліді, експерименти, створювати проєкти, задовольняючи свою природну допитливість. Дослідницька компетентність є важливим підґрунтям для навчання у середній та старшій школі. Такий учень зможе узагальнювати та виокремлювати суттєві ознаки, аналізувати, порівнювати, робити висновки.

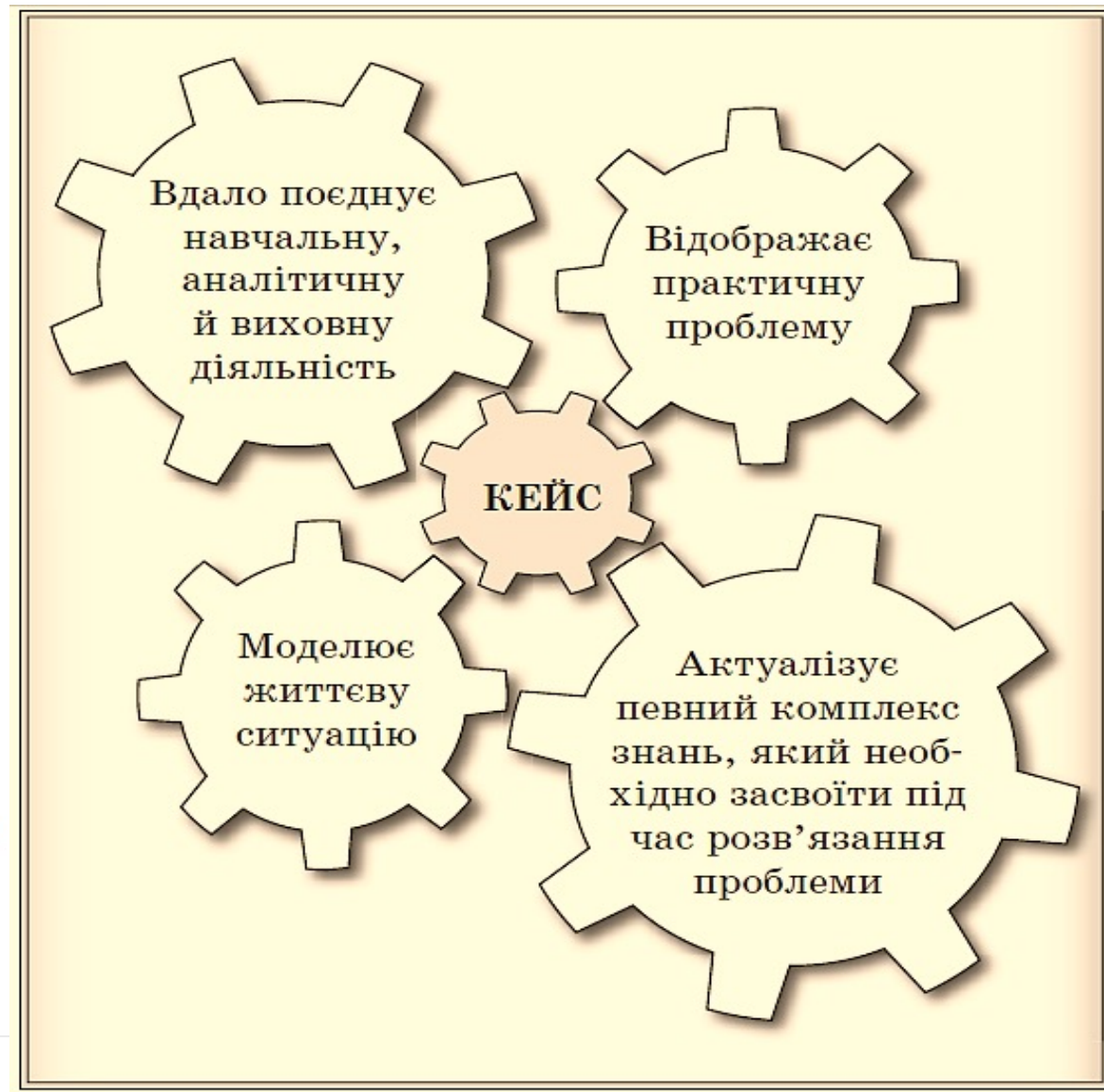
Цінність кейс-технології

Презентація страв.

-Які продукти ви клали в страву? Чим вони корисні? Чи впливає красива подача страв на апетит?

Технологічна галузь
Кошки здоров'я

Інтернет-ресурси для створення інтерактивних вправ і тестових завдань

Quizizz

Сервіс призначений для проведення тесту з 1 правильною відповіддю: в аудиторії або як домашнє завдання.

Quizizz дозволяє створювати інтерактивні вікторини гри для цілого ряду освітніх цілей, включаючи поетапне оцінювання. На відміну від ряду інших конструкторів тестів викладач має можливість краще управляти учнями, стежити за індивідуальною роботою кожного учня. Після кожного тестування ви не тільки знайомитеся з результатами, але і отримуєте можливість отримати дані в таблиці Excel.

Онлайнний сервіс, який дозволяє створювати інтерактивні вправи.

Він є конструктором для розробки різноманітних завдань з різних предметних галузей для використання і на уроках, і позаурочний час.

Майстер-клас роботи у даному сервісі можна побачити за посиланням.

Learning Apps

Онлайнний сервіс, який дозволяє створювати інтерактивні вправи.

Він є конструктором для розробки різноманітних завдань з різних предметних галузей для використання і на уроках, і позаурочний час.

Майстер-клас роботи у даному сервісі можна побачити за посиланням.

Onlinetestpad

Сервіс для розробки тестів, опитувань, кросвордів та комплексних завдань з готових матеріалів.

Дізнатись, як працює Onlinetestpad можна за посиланням.

Kahoot

Навчальна платформа на основі ігор, яка використовується як навчальна технологія в закладах освіти.

Ії навчальні ігри "Kahoots" - це вікторини з множинним вибором, які дозволяють порівнювати користування та отримувати доступ до них через веб-браузер або додаток Kahoot!

Майстер-клас роботи у даному сервісі можна побачити за посиланням.

Інформаційні джерела

- STEM – світ інноваційних можливостей : науково-методичний посібник / уклад. : Буряк О. О. та ін. Харків : Друкарня Мадрид, 2019. 64 с. ISBN 978-617-7845-13-2 http://viakiev.blogspot.com/2016/09/blog-post_
- Біда О. Структура і методика інтерактивного уроку. // Початкова школа. 2007 -- №7. 434 с.
- Білан О. І., Возна Л. М., Максименко О. Л., Овчаренко Л. Р., Руханська Л. С., Самсін В. Р. Програма розвитку дитини, Дошкільне виховання, 2006. .– №10. – 10 с.
- Білоусова В.М. Ігри та вправи на формування навичок спілкування і співпраці // Початкове навчання та виховання - №11-20.
- Гагай В.В. Роль нестандартних форм навчання для розвитку творчого мислення школярів. Початкова школа, 1991., - №1. - с. 2-5
- Гатовська Д. А. «Лепбук, як засіб навчання в в умовах освітньої системі». - Меркурій, 2015. — С. 162-164.
- Гра по – новому, навчання по – іншому. Методичний посібник /Упорядник О.Рома – The LEGO Foundation, 2018. – 44с.
- Демидова А.С. Формуємо пізнавальну самостійність у старших дошкільників. /А.С. Демидова /Дошкільне виховання, 2006.– №10. – 10 с.
- Державний стандарт початкової загальної освіти [Електронний ресурс] // НУШ : [офіційний веб портал]. – Режим доступу: nus.org.ua/wp-content/uploads/.../NewSchool_Presentation-final_18-08-2017.
- Коротун І. Інтерактивні техніки і технології групової роботи на уроках// Початкова освіта-№4-2007.
- Котельникова Г.Н., Андрєєва О.В. Інтегровані уроки в початковій школі: методичний посібник для студентів факультету педагогіки і методики початкової освіти та вчителів початкових класів. - Шадринськ, Шадринский державний педагогічний інститут, 2001 - 63с.
- Котова Г.С. Нестандартні уроки в початковій школі. Методичний посібник. Курган 2014 р.
- Курочкіна Л.Д. Нові технології навчання. Початкова школа, 2012 - №2. - с. 6-8.
- Мартинова Н.Т. «Лепбук» як вид спільної діяльності дорослого і дітей. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://infourok.ru/proekt-lepbuk-prednaznachen-dlyasovmestnoy-deyateln...>
- Матюшкін А.М. Проблемні ситуації в мисленні та навчанні. - М .: Педагогіка, 2014.
- <https://naurok.com.ua/keys-metod-yak-sposib-formuvannya-zhittevih-kompetentnostey-uchniv-13118.html>

Дякую за увагу!

Підготувала:
вчитель початкових класів
Костянтинівського ЗЗСО I-III ступенів № 5
Гуца Лариса Петрівна